

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету лісового
господарства та екології

Анатолій ВИШНЕВСЬКИЙ
2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ОСНОВИ ВЕДЕННЯ
МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: Н4 Лісове господарство

Освітня програма: Мисливське господарство

Житомир - 2026

Розробник: Бондарчук Наталія Валеріївна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства

Інформація про викладача

Викладач	Бондарчук Наталія Валеріївна
Профайл викладача	http://znau.edu.ua/fakulteti/ekologichnij-fakultet/m-about-pravo/m-sklad-pravo/bondarchuk-nataliya-valerijivna
Контактна інформація	bondarchnat@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=5896
Консультації	Очні та онлайн консультації через Zoom, Telegram, Viber щосередини з 15.00 до 18.00

Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи ведення мисливського господарства» затверджена на засіданні кафедри правознавства

Протокол від «26» серпня 2026 р. № 2
Завідувач кафедри

(підпис) Леся ВАСИЛЕНКО

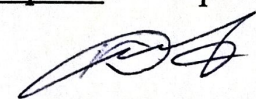
Погоджено із гарантом
освітньої програми Мисливське господарство

(підпис) Олександр КРАТЮК

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету лісового господарства та екології

Протокол від «31» серпня 2026 р. № 1

Голова НМК

(підпис) Олександр КРАТЮК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Загальна кількість кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
	Спеціальність Н4 Лісове господарство	1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: <i>Другий (магістерський)</i>	16 год.	4 год
		Практичні	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		58 год.	82 год.
		Форма підсумкового контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Правові основи ведення мисливського господарства» є формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння правових засад організації та ведення мисливського господарства, правового режиму мисливських угідь і мисливських ресурсів, діяльності суб'єктів мисливського господарства, державного управління та контролю у цій сфері, а також формування здатності застосовувати норми законодавства для забезпечення охорони, збереження, відтворення та раціонального використання мисливських ресурсів.

Завдання дисципліни полягають у формуванні у здобувачів вищої освіти знань про систему законодавства у сфері мисливського господарства та охорони тваринного світу, правові засади державного управління і контролю, правовий режим мисливських угідь, правовий статус суб'єктів та організацію ведення мисливського господарства; вивченні правових механізмів охорони, збереження та відтворення мисливських ресурсів, правового регулювання полювання та використання мисливських ресурсів, дозвільної системи, лімітів і нормативів їх використання; засвоєнні видів і підстав юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері мисливського господарства; розвитку навичок пошуку, аналізу та застосування нормативно-правової інформації, правової оцінки практичних ситуацій та обґрунтування

рішень у сфері організації і ведення мисливського господарства з урахуванням правових, екологічних та соціально-економічних вимог.

Передумовою вивчення дисципліни є володіння базовими знаннями з основ лісівництва, лісознавство, лісомисливського господарства, біології мисливських тварин та біотехнії.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей: а) інтегральної: *ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства.*

б) загальних (ЗК):

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

в) спеціальних (СК):

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

СК 6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля.

СК 7. Здатність розробляти, впроваджувати та оцінювати ефективність реалізації заходів з охорони, збереження та відтворення мисливських ресурсів.*

СК 9. Здатність ефективно вирішувати комплекс складних організаційно-виробничих, лісівничих, рекреаційних та природоохоронних завдань, пов'язаних з традиційними та альтернативними напрямками розвитку мисливського господарства.*

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

ПРН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.

ПРН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 13. Удосконалювати існуючі, розробляти нові підходи і методи ведення мисливського господарства з урахуванням соціально-економічних та лісівничих вимог, особливостей суб'єктів господарювання щодо їх можливостей у сфері матеріально-технічних, сировинних, трудових,*

мисливсько-господарських ресурсів, природно-кліматичних умов регіону у відповідності до чинного законодавства.

РН 15. Визначати інструменти впливу та проєктувати заходи з підвищення продуктивності, охорони та комплексного використання мисливських угідь, оцінювати їх ефективність на основі принципів і цілей сталого розвитку.*

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: систему та структуру законодавства України у сфері мисливського господарства, полювання та охорони тваринного світу; основні поняття, принципи та правові засади ведення мисливського господарства; повноваження органів державної влади у сфері мисливського господарства; правові засади державного управління та контролю; правовий режим мисливських угідь; правовий статус суб'єктів та особливості організації ведення мисливського господарства; правові механізми охорони, збереження та відтворення мисливських ресурсів; порядок правового регулювання полювання та використання мисливських ресурсів; особливості дозвільної системи, встановлення лімітів і нормативів використання мисливських ресурсів; види, підстави та особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері мисливського господарства та охорони тваринного світу.

вміти: здійснювати пошук, добір та аналіз нормативно-правової інформації з використанням сучасних інформаційних технологій; застосовувати норми законодавства для вирішення практичних ситуацій у сфері мисливського господарства; визначати правовий статус суб'єктів ведення мисливського господарства та їх повноваження; аналізувати правовий режим мисливських угідь; визначати правові підстави та порядок здійснення полювання і використання мисливських ресурсів; аналізувати порядок отримання дозвільних документів, встановлення лімітів і нормативів використання мисливських ресурсів; оцінювати правомірність діяльності суб'єктів мисливського господарства; визначати види та підстави юридичної відповідальності за порушення законодавства; обґрунтовувати правові рішення щодо охорони, збереження та відтворення мисливських ресурсів; застосовувати правові знання при розробленні та реалізації заходів з організації і розвитку мисливського господарства.

Під час вивчення дисципліни «Правові основи ведення мисливського господарства» здобувачі розвиватимуть такі *soft skills*: критичне та системне мислення, аналітичні навички, цифрову грамотність, здатність працювати з нормативно-правовими ресурсами, аргументувати правову позицію та приймати рішення, здійснювати професійну комунікацію, працювати в команді, презентувати результати, оцінювати правові ризики.

3. Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1 (ЗМ1). Правові засади організації, управління та ведення мисливського господарства.

Тема 1 (Т1). Джерела законодавства у сфері мисливського господарства та охорони тваринного світу

- 1.1. Поняття та система законодавства України у сфері мисливського господарства.*
- 1.2. Конституційні засади охорони та використання природних ресурсів.*
- 1.3. Законодавство про тваринний світ та його співвідношення із законодавством про мисливське господарство.*
- 1.4. Основні закони та підзаконні нормативно-правові акти у сфері мисливського господарства.*
- 1.5. Міжнародно-правові та європейські стандарти охорони та використання тваринного світу.*

Тема 2 (Т2). Державне управління та контроль у сфері мисливського господарства

- 2.1. Поняття та система державного управління у сфері мисливського господарства.*
- 2.2. Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування.*
- 2.3. Компетенція центральних органів виконавчої влади у сфері охорони та використання тваринного світу.*
- 2.4. Державний контроль за дотриманням законодавства у сфері мисливського господарства.*
- 2.5. Повноваження посадових осіб органів державного контролю.*

Тема 3 (Т3). Правовий режим мисливських угідь

- 3.1. Поняття та види мисливських угідь.*
- 3.2. Порядок надання мисливських угідь у користування.*
- 3.3. Земельні та лісові правовідносини у сфері використання мисливських угідь.*
- 3.4. Права та обов'язки користувачів мисливських угідь.*

Тема 4 (Т4). Правовий статус суб'єктів та організація діяльності у сфері мисливського господарства.

- 4.1. Система суб'єктів у сфері мисливського господарства.*
- 4.2. Права та обов'язки користувачів мисливських угідь.*
- 4.3. Правовий статус працівників мисливського господарства та егерської служби.*
- 4.4. Основні організаційні вимоги до ведення мисливського господарства.*

4.5. *Облік мисливських тварин та планування господарської діяльності.*

Змістовий модуль 2 (ЗМ2). Правове регулювання охорони та використання мисливських ресурсів

Тема 5 (Т5). Правова охорона, збереження та відтворення мисливських ресурсів

- 5.1. *Поняття мисливських ресурсів та їх правова класифікація.*
- 5.2. *Правові засади охорони, збереження та відтворення мисливських ресурсів.*
- 5.3. *Біотехнічні заходи та їх правове забезпечення.*
- 5.4. *Правова охорона рідкісних і зникаючих видів та регулювання чисельності диких тварин.*

Тема 6 (Т6). Правове регулювання полювання

- 6.1. *Поняття, принципи полювання та право на полювання. Правовий статус мисливця.*
- 6.2. *Умови набуття права на полювання та правила його здійснення.*
- 6.3. *Заборонені способи і знаряддя полювання. Сезонні, територіальні та видові обмеження.*
- 6.4. *Особливості правового регулювання полювання в умовах воєнного стану.*

Тема 7 (Т7). Дозвільна система, ліміти та нормативи використання мисливських ресурсів.

- 7.1. *Поняття, принципи та значення дозвільної системи у мисливському господарстві.*
- 7.2. *Документи, що дають право на добування мисливських тварин, та порядок їх видачі й використання.*
- 7.3. *Ліміти, норми та квотування використання мисливських ресурсів.*
- 7.4. *Особливості встановлення обмежень щодо використання мисливських ресурсів.*
- 7.5. *Правові наслідки порушення дозвільного порядку та встановлених обмежень.*

Тема 8 (Т8). Юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері мисливського господарства

- 8.1. *Поняття, підстави та види юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері мисливського господарства.*
- 8.2. *Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення правил полювання та незаконне добування мисливських тварин.*
- 8.3. *Майнова відповідальність та відшкодування шкоди, завданої тваринному світу.*

8.4. Дисциплінарна відповідальність працівників мисливського господарства.

8.5. Порядок виявлення, фіксації та оформлення правопорушень. Розмежування адміністративних і кримінальних правопорушень.

4. Структура навчальної дисципліни

Структура курсу	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	практ.	лаб	сам.р.		лекції	практ.	лаб	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Правові засади організації, управління та ведення мисливського господарства										
Тема 1 (Т1). Джерела законодавства у сфері мисливського господарства та охорони тваринного світу.	11	2	2		6	11	0,5	0,5		8
Тема 2 (Т2). Державне управління та контроль у сфері мисливського господарства.	11	2	2		7	11	0,5	0,5		10
Тема 3 (Т3). Правовий режим мисливських угідь.	11	2	2		8	11	0,5	0,5		11
Тема 4 (Т4). Правовий статус суб'єктів та організація діяльності у сфері мисливського господарства.	11	2	2		8	11	0,5	0,5		11
Разом за змістовним модулем 1	44	8	8		29	44	2	2		40
Змістовий модуль 2. Правове регулювання охорони та використання мисливських ресурсів										
Тема 5 (Т5). Правова охорона, збереження та відтворення мисливських	11	2	2		8	11	0,5	0,5		11

ресурсів										
Тема 6 (Т6). Правове регулювання полювання.	12	2	2		9	12	0,5	0,5		12
Тема 7 (Т7). Дозвільна система, ліміти та нормативи використання мисливських ресурсів.	11	2	2		7	11	0,5	0,5		10
Тема 8 (Т8). Юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері мисливського господарства.	12	2	2		5	12	0,5	0,5		9
Разом за змістовним модулем 2	46	8	8		29	46	2	2		42
Усього годин	90	16	16		58	90	4	4		82

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1.				
1	T1	Застосування законодавства у сфері мисливського господарства: аналіз та ієрархія нормативно-правових актів	2	0,5
2	T2	Повноваження органів влади та взаємодія суб'єктів у сфері мисливського господарства: практичні завдання	2	0,5
3	T3	Виникнення та реалізація права користування мисливськими угіддями: аналіз правових ситуацій	2	0,5
4	T4	Правовий статус користувача мисливських угідь: права, обов'язки та організація господарської діяльності	2	0,5
Змістовий модуль 2.				
5	T5	Правові механізми охорони та відтворення мисливських ресурсів: вирішення практичних ситуацій	2	0,5
6	T6	Правомірність здійснення полювання: аналіз документів, умов та типових правових ситуацій	2	0,5
7	T7	Дозвільні документи та встановлення обсягів добування мисливських тварин: практичний аналіз	2	0,5

8	T8	Кваліфікація правопорушень у сфері мисливського господарства та визначення виду юридичної відповідальності	2	0,5
Разом			16	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1			
1.	Тема 1. Джерела законодавства у сфері мисливського господарства та охорони тваринного світу 1. Роль міжнародних договорів у регулюванні охорони та використання тваринного світу. 2. Імплементация європейських стандартів у законодавство України про охорону тваринного світу. 3. Судова практика у спорах щодо застосування законодавства у сфері мисливського господарства. Кейс: Користувач мисливських угідь отримав припис органу державного контролю. Вважає, що вимоги припису суперечать положенням іншого нормативно-правового акта. Визначте, які нормативні акти мають застосовуватися, проаналізуйте можливу колізію та запропонуйте правовий спосіб її вирішення. Есе: Сучасні проблеми та напрями вдосконалення законодавства України у сфері мисливського господарства. Доповідь: «Європейські стандарти охорони тваринного світу та перспективи їх імплементації в Україні».	6	8
2.	Тема 2. Державне управління та контроль у сфері мисливського господарства 1. Правові форми державного контролю у сфері мисливського господарства. 2. Межі повноважень посадових осіб під час здійснення державного контролю. 3. Гарантії законності під час проведення контрольних заходів. Кейс: Під час перевірки користувача мисливських угідь посадова особа органу контролю вимагає документи та проводить огляд території. Користувач вважає такі дії перевищенням повноважень. Визначте правомірність дій посадової особи та порядок оскарження її рішення. Есе: Державний контроль як гарантія законності у сфері мисливського господарства. Доповідь: «Повноваження органів державного управління та контролю у сфері мисливського господарства».	7	10
3.	Тема 3. Правовий режим мисливських угідь 1. Особливості правового режиму різних категорій мисливських угідь.	8	11

	2. Обмеження прав користувачів мисливських угідь. 3. Припинення права користування мисливськими угіддями. Кейс: Користувач мисливських угідь здійснює господарську діяльність на земельній ділянці, яка перебуває у державній власності та передана іншому суб'єкту у користування. Проаналізуйте правовий режим такої території та можливість здійснення на ній мисливсько-господарської діяльності. Есе: Правові проблеми забезпечення балансу між земельним, лісовим та мисливським природокористуванням. Доповідь: «Право користування мисливськими угіддями: сучасні проблеми та перспективи».		
4.	Тема 4. Правовий статус суб'єктів та організація діяльності у сфері мисливського господарства 1. Правове регулювання діяльності єгерської служби. 2. Взаємодія користувачів мисливських угідь з органами державної влади та місцевого самоврядування. 3. Правові вимоги до планування господарської діяльності. Кейс: За результатами обліку чисельність окремого виду мисливських тварин суттєво відрізняється від показників попереднього року. Користувач угідь планує збільшити обсяг добування. Визначте, які правові та організаційні умови мають бути враховані при прийнятті такого рішення. Есе: Організаційно-правові засади ефективного ведення мисливського господарства. Доповідь: «Єгерська служба як суб'єкт забезпечення охорони мисливських ресурсів».	8	11
5.	Тема 5. Правова охорона, збереження та відтворення мисливських ресурсів 1. Правові механізми забезпечення сталого використання мисливських ресурсів. 2. Правове регулювання заходів з відтворення популяцій мисливських тварин. 3. Правовий статус видів тварин, занесених до Червоної книги України. Кейс: На території мисливських угідь зафіксовано значне збільшення чисельності певного виду диких тварин, що створює ризики для лісових та сільськогосподарських угідь. Користувач пропонує провести регулювання чисельності. Визначте правові підстави, порядок та допустимі способи такого регулювання. Есе: Правове забезпечення сталого використання мисливських ресурсів. Доповідь: «Біотехнічні заходи як інструмент охорони та відтворення мисливських ресурсів».	8	11
6.	Тема 6. Правове регулювання полювання 1. Особливості правового статусу мисливця та відповідальність за недотримання встановлених вимог. 2. Правове регулювання полювання на окремі види	9	12

	мисливських тварин. 3. Правові підстави встановлення сезонних і територіальних обмежень. Кейс: Мисливець має всі необхідні документи, однак планує полювання на території, щодо якої встановлено тимчасове обмеження доступу у зв'язку з воєнним станом. Проаналізуйте, чи може він здійснювати полювання, та які правові норми мають бути враховані. Есе: Право на полювання та межі його правового обмеження. Доповідь: «Особливості правового регулювання полювання в умовах воєнного стану».		
7.	Тема 7. Дозвільна система, ліміти та нормативи використання мисливських ресурсів 1. Правові засади визначення обсягів допустимого добування. 2. Особливості встановлення обмежень щодо добування окремих видів тварин. 3. Проблеми забезпечення законності у сфері використання мисливських ресурсів. Кейс: Мисливець має посвідчення мисливця та інші документи, необхідні для здійснення полювання, але не має документа, який підтверджує право на добування конкретної тварини. Визначте, чи є таке полювання правомірним та які правові наслідки можуть настати. Есе: Дозвільна система як механізм забезпечення раціонального використання мисливських ресурсів. Доповідь: «Ліміти, нормативи та квоти як правові інструменти регулювання використання мисливських ресурсів».	7	10
8.	Тема 8. Юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері мисливського господарства 1. Критерії розмежування правопорушень у сфері мисливського господарства. 2. Особливості визначення складу адміністративного та кримінального правопорушення. 3. Судова практика щодо порушень законодавства у сфері мисливського господарства. Кейс: Під час незаконного добування мисливської тварини у особи вилучено знаряддя полювання та добуту тварину. Визначте, які обставини необхідно встановити для правильної кваліфікації правопорушення, який вид відповідальності може настати та які матеріали мають бути оформлені. Есе: Проблеми юридичної відповідальності за незаконне використання мисливських ресурсів. Доповідь: «Розмежування адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення правил полювання».	5	9
Всього		58	82
Разом		58	82

7. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- *словесні (лекція, пояснення, бесіда, дискусія);*
- *наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація);*
- *практичні (виконання практичних завдань, розв'язання ситуаційних задач і кейсів);*
- *проблемно-пошукові;*
- *дослідницькі;*
- *самостійна робота здобувачів освіти (анотація опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання наукових статей/тез);*
- *робота з навчальною та науковою літературою;*
- *аналіз виробничих ситуацій.*

8. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Правові основи ведення мисливського господарства» є: поточний і підсумковий. Поточний контроль здійснюється у формі усного та письмового опитування, тестування, виконання завдань самостійної роботи, підготовки презентацій та доповідей.

Після вивчення курсу застосовується підсумковий контроль у формі заліку. Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне значення оцінювання знань і вмінь здобувача вищої освіти за поточний та підсумковий контроль за 5-бальною системою з наступним переведенням в 100-бальну шляхом множення середнього значення на коефіцієнт переведення 20. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни. Здобувач додатково може отримати бали (до 5) за виконання індивідуального завдання.

9. Питання для підсумкового контролю (орієнтовні)

1. Система джерел законодавства у сфері мисливського господарства та охорони тваринного світу.

2. Конституційні засади використання та охорони природних ресурсів у контексті мисливського господарства.
3. Міжнародно-правові та європейські стандарти охорони і використання тваринного світу.
4. Система державного управління у сфері мисливського господарства.
5. Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері мисливського господарства.
6. Державний контроль за дотриманням законодавства у сфері мисливського господарства.
7. Правовий статус та повноваження посадових осіб органів державного контролю.
8. Правові форми та методи державного управління мисливським господарством.
9. Поняття та види мисливських угідь.
10. Порядок надання мисливських угідь у користування.
11. Правові підстави та порядок користування мисливськими угіддями.
12. Права та обов'язки користувачів мисливських угідь.
13. Підстави та порядок припинення права користування мисливськими угіддями.
14. Система суб'єктів у сфері мисливського господарства.
15. Правовий статус користувачів мисливських угідь.
16. Правовий статус працівників мисливського господарства та егерської служби.
17. Організаційно-правові вимоги до ведення мисливського господарства.
18. Правове забезпечення обліку мисливських тварин та планування господарської діяльності.
19. Поняття та класифікація мисливських ресурсів.
20. Правові засади охорони, збереження та відтворення мисливських ресурсів.
21. Правове регулювання біотехнічних заходів у мисливському господарстві.
22. Правова охорона рідкісних і зникаючих видів диких тварин.
23. Правові підстави та порядок регулювання чисельності диких тварин.
24. Принципи сталого використання мисливських ресурсів.
25. Поняття та принципи полювання.
26. Право на полювання та правовий статус мисливця.
27. Умови набуття та реалізації права на полювання.
28. Правила здійснення полювання та вимоги до його організації.
29. Заборонені способи та знаряддя полювання.
30. Сезонні, територіальні та видові обмеження полювання.
31. Особливості правового регулювання полювання в умовах воєнного стану.
32. Поняття та значення дозвільної системи у сфері використання мисливських ресурсів.
33. Документи, що дають право на добування мисливських тварин.

- 34.Порядок видачі, використання та контролю дозвільних документів.
- 35.Правові засади встановлення лімітів, нормативів та квот добування мисливських тварин.
- 36.Особливості встановлення обмежень щодо використання мисливських ресурсів.
- 37.Правові наслідки порушення дозвільного порядку використання мисливських ресурсів.
- 38.Поняття, підстави та види юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері мисливського господарства.
- 39.Адміністративна відповідальність за порушення правил полювання.
- 40.Кримінальна відповідальність за незаконне полювання та незаконне добування мисливських тварин.
- 41.Майнова відповідальність за шкоду, завдану тваринному світу.
- 42.Порядок визначення та відшкодування шкоди, заподіяної мисливським ресурсам.
- 43.Дисциплінарна відповідальність працівників мисливського господарства.
- 44.Порядок виявлення та фіксації правопорушень у сфері мисливського господарства.
- 45.Порядок оформлення матеріалів про порушення законодавства у сфері мисливського господарства.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів оцінювання знань здобувачів вищої освіти у семестрі за видами навчальних занять з дисципліни «Правові основи ведення мисливського господарства»

Поточний контроль									Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Індивідуальне самостійне завдання	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	100

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст

теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; **0 балів** – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у **неформальній освіті**. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти повністю відповідає робочій програмі дисципліни.

Шкала оцінювання: університетська (100-бальна) та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Для заліку
90-100	Зараховано
75-89	
60-74	
менше 60	Не зараховано

11. Політики дисципліни

Політики курсу «Правові основи ведення мисливського господарства» вибудовуються із урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, у т. ч щодо використання штучного інтелекту, та регламентних документів щодо організації навчання у Поліському університеті.

Політика щодо відвідування: задля успішного засвоєння теоретичних знань і формування компетентностей здобувачі освіти зобов'язані регулярно відвідувати заняття, брати активну участь у обговоренні ключових питань теми, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи.

Політика щодо дедлайнів: індивідуальні та самостійні роботи здобувачі освіти мають здавати вчасно, відповідно до плану заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у конференціях, тривога, відсутність світла тощо) термін зарахування навчальних завдань може бути подовжений за погодженням із викладачем курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, зараховуються зі зниженням оцінки.

Політика щодо комунікації із викладачем: у разі виникнення певних труднощів при вивченні дисципліни здобувач освіти може звертатися до викладача у години консультацій за додатковими роз'ясненнями.

12. Ключові терміни навчальної дисципліни

№	Термін	Відповідник англійською мовою
1	Мисливське господарство	Hunting management
2	Мисливські ресурси	Hunting resources
3	Мисливські тварини	Hunting animals
4	Правове регулювання	Legal regulation
5	Законодавство у сфері мисливського господарства	Hunting management legislation
6	Право власності на мисливські ресурси	Property rights to game resources
7	Користування мисливськими угіддями	Use of hunting grounds
8	Користувачі мисливських угідь	Hunting ground users
9	Полювання	Hunting
10	Ліміти та нормативи добування	Hunting quotas and harvest regulations
11	Дозвільна система	Licensing and permitting system
12	Охорона мисливських тварин	Protection of game animals
13	Відтворення мисливських ресурсів	Reproduction and management of game resources
14	Відповідальність за порушення законодавства	Liability for violations of legislation
15	Браконьєрство	Poaching

13. Рекомендована література

Основна

Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>

Про тваринний світ : Закон України від 13.12.2001 № 2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>

Про мисливське господарство та полювання : Закон України від 22.02.2000 № 1478-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14>.

Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

Лісовий кодекс України : Закон України від 21.01.1994 № 3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>

Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>

Волченко М. В. Державна політика щодо охорони тваринного світу. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 169–174.

Лучко І. Державний та громадський контроль та нагляд під час полювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. № 70. С. 262–265.

Валуєва Л. В. Правоохоронна діяльність у лісомисливському господарстві України. *Copernicus Political and Legal Studies*. 2022. Vol. 1, Issue 4. Р. 106–114.

Казанчук І.Д. Щодо вдосконалення організаційно-правового регулювання відносин у сфері охорони та використання тваринного світу і протидії браконьєрству в період воєнного стану в Україні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2022. № 2 (97). С. 172–182.

Горбунова К. В. Запобігання незаконному полюванню в Україні в умовах воєнного стану. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2024. № 47. С. 217–222.

Додаткова

Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20>

Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

Про Червону книгу України : Закон України від 07.02.2002 № 3055-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14>

Про захист тварин від жорстокого поводження : Закон України від 21.02.2006 № 3447-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15>

Про приєднання України до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення : Закон України від 14.05.1999 № 662-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/662-14>

Про схвалення Стратегії розвитку галузі мисливського господарства України на період до 2035 року та затвердження плану заходів з її реалізації у

2025–2027 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.05.2025 № 489-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/489-2025-p>.

Про затвердження Правил державного обліку мисливських тварин і обсягів їх добування : наказ Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України від 25.03.2026 № 4351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0561-26>.

Про затвердження Лімітів використання мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду, на мисливський сезон 2026–2027 років та встановлення Норм використання (добування) одним мисливцем за день інших мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду, на мисливський сезон 2026–2027 років : наказ Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України від 23.04.2026 № 5262. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0571-26>.

Про затвердження Порядку проведення упорядкування мисливських угідь : наказ Державного комітету лісового господарства України від 21.06.2001 № 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0771-01>

Про затвердження Положення про правила проведення полювань, поводження із зброєю та порядок видачі ліцензій на добування мисливських тварин : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 17.10.2011 № 549. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1211-11>

Про затвердження Такс для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання (крім видів, занесених до Червоної книги України) : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства екології та природних ресурсів України від 19.06.2017 № 301/222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0842-17>

Порядок утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах (наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України). № 429 (зі змінами №400 від 30.10.2017). (2010).

Бондарчук Н. В., Кравчук І. І. Жорстоке поводження з тваринами як об'єкт кримінально-правової оцінки: теорія, практика, перспективи. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2025. Том 36 (75). № 5. С. 120–127.

Данилюк Л.Р. Мисливські природні ресурси як об'єкти екологічного права. *Порівняльно–аналітичне право*. 2014. № 5. С. 177–181.

Данилюк Л.Р. Мисливське господарство: поняття, особливості, завдання та функції. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2014. Вип. 34. С. 241–250.

Данилюк Л.Р. Розуміння правовідносин використання мисливських природних ресурсів та їх суб'єкти. *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. 2015. № 2 (1). С. 106-109.

Данилюк Л. Правовий режим мисливських природних ресурсів за законодавством України. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 12. С. 121–125.

Данилюк Л.Р. Правовий режим мисливських природних ресурсів в Україні : монографія. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2017. 176 с.

Ініціатива ЄС щодо лісової злочинності. Аналіз прогалін: Україна. WWF Україна, 2020. 62 с.

Кратюк О.Л., Хоєцький П.Б. Соціальне значення полювання. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010, т. 20, № 15. С. 344–351.

Кратюк О.Л., Власюк В. П. Еколого-економічні аспекти трансформації організаційної структури користувачів мисливських угідь Житомирської області. *Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки*. 2026. Вип. 149. Ч.1 С. 384–393.

Кратюк О. Л., Власюк В. П., Бондарчук Н. В. Розвиток мережі об'єктів напіввільного утримання мисливських тварин як складової організаційної структури мисливськогосподарського виробництва Житомирської області. *Екологічні науки*. 2026. № 4(67). С. 94–100.

Новицький В.П., Голубєв М.І. Управління мисливськими ресурсами агроландшафтів України та зарубіжжя: господарсько-правові аспекти [Електронний ресурс] *Наукові доповіді НУБіП України* (електр. журн.) – 2016. – № 5 (62). Режим доступу: <https://scireports.com.ua/uk/journals/tom-62-4-2016>

Пронька В.С., Черкашина М.К. Проблема браконьєрства в Україні. Шляхи вирішення на основі практики інших країн. *Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс* : матеріали міжнар. наук. конф. (Т.1), (м. Миколаїв, 13 лист. 2020 р.). Миколаїв : МЦНД, 2020. С. 116–119.

Савченко Т. Методологічне забезпечення державного управління розвитком мисливського господарства. *Науковий вісник: Державне управління*. 2021. №3(9). С. 163–174.

Савченко Т. Адміністративно-правове регулювання галузі мисливського господарства та полювання. *Підприємство, господарство і право*. 2019. №9. С. 128–134.

Торосов А.С., Зуєв Є.С., Харченко Ю.В. Економіко-правові аспекти грошової оцінки мисливства. *Лісівництво і агролісомеліорація*. 2012. Вип. 120. С. 149–155.

Турлова Ю. А. Браконьєрство як загроза тваринному світу України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. Вип. 11. 2008. С. 356–358.

Турлова Ю.А. Стан і тенденції злочинного браконьєрства в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. Вип. 12. 2009. С. 407–409.

Турлова Ю.А. Кримінологічна характеристика браконьєрства в Україні та протидія цим злочинам : автореф. дис. ... канд. юрид. Наук : 12.00.08. Київ, 2011. 18 с.

Шутяк С.В., Заячук В. Я. Правове регулювання загального та спеціального використання об'єктів рослинного та тваринного світу: фінансові та управлінські аспекти. *Forestry Education and Science: Current Challenges and Development Prospects*. 2024. DOI: 10.36930/conf150.4.7.

Яра О.С., Стасюк Н.А. Правові механізми захисту довкілля в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Т. 3, № 86.

14. Електронні інформаційні ресурси

Верховна Рада України. Законодавство України – офіційна база нормативно-правових актів України. [Офіційний вебпортал Верховної Ради України](#)

Кабінет Міністрів України – офіційний вебпортал Уряду України. [Урядовий портал](#)

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України – офіційна інформація у сфері довкілля, природокористування та мисливського господарства. [Офіційний сайт Міністерства](#)

Державне агентство лісових ресурсів України – офіційна інформація у сфері лісового та мисливського господарства. [Державне агентство лісових ресурсів України](#)

Єдиний державний реєстр судових рішень – база судової практики України, зокрема щодо спорів у сфері природокористування, мисливського господарства та відповідальності. [Єдиний державний реєстр судових рішень](#)

www.cms.int - сайт Боннської конвенції.

www.cites.org - сайт Вашингтонської конвенції (CITES).

www.ramsar.org - сайт Рамсарської конвенції.

www.cbd.in - сайт Конвенції про біологічне різноманіття.

Online курси від EdEra <https://study.ed-era.com/uk/dashboard/course?userCourseId=1724369&authuser=0#!5124>

Prometheus. [Каталог курсів від Prometheus: безкоштовні, платні, з сертифікатом і без](#)

Дія. Освіта. <https://osvita.diia.gov.ua/>